

[Ministeren for offentlige arbejder]

er et spørgsmål om økonomi, men alene et spørgsmål om teknisk egnede løsninger.

Jeg mener herefter ikke, at jeg har anledning til at foretage mig yderligere.

Ad spm. nr. S 670

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Fra ministeren for Grønland er modtaget supplerende besvarelse af et af medlem af Folketinget Kaj Poulsen (S) stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med begrundelsen og den foreløbige besvarelse er optaget i Folketings Tidende foran sp. 8145, var sålydende:

Til *ministeren for Grønland* (12/2 87) af:

Kaj Poulsen (S):

»Vil ministeren oplyse om indholdet af de meteorologiske rapporter, der angiver vindstyrke og vindretninger ved Thule Air Base den 21., 22. og 23. januar 1968, samt angive, om det er muligt at få udleveret disse rapporter?«

Supplerende svar (2/3 87):

Ministeren for Grønland (Tom Høyem):

I fortsættelse af min foreløbige besvarelse af 18. februar 1987 af spørgsmål nr. S 670 stillet af folketingsmedlem Kaj Poulsen sender jeg hermed de ønskede fra Meteorologisk Institut indhentede oplysninger om vindstyrker og vindretninger ved Thule Air Base i tidsrummet omkring flyveulykken i januar 1968 tillige med instituttets vurdering af vejrforholdene i det omhandlede tidsrum.

Jeg kan henholde mig til det af Meteorologisk Institut anførte.

Aflæst fra vejrkort tegnet på Meteorologisk Institut. Data fra denne station findes ikke i databasen i denne periode.

Januar 1968

Klokkeslæt i GMT.

Vindhastighed i m/sek.

Dato	Klokkeslæt			
	00	06	12	18
21 ...	Ø/4-6	ØSØ/2-4	Ø/2-4	Ø/2-4
22 ...	Ø/4-6	NØ/2-4	Ø/2-4	Ø/2-4
23 ...	Ø/2-4	Ø/0-2	Ø/4-6	Ø/4-6

24 ... ØSØ/0-2 Ø/4-6 SØ/6-8 Ø/9-11

Vejrforhold i Thuleområdet i januar 1968

I dagene 21., 22., og 23. januar 1968 har lufttrykket været relativt højt over Ellesmere Island nord for Thule, relativt lavt over Baffinbugten syd for Thule. Under disse forhold vil der i Thuleområdet typisk være let vind fra øst med klart vejr (men i Smith Sund ca. 100 km vest for Thule noget kraftigere vind fra nord).

Fra *Thule Air Base* foreligger observationer hver 6. time, nemlig kl. 00, 06, 12 og 18 UTC, fra *Dundas*, som ligger ganske tæt ved basen, kl. 00, 03, 15, 18 og 21 UTC. (Ikke optrykt her).

Ved *Thule Air Base* har vinden i perioden været fra øst eller østsydøst med en hastighed mellem 1 og 5 m/s, den 22. kl. 06 UTC dog nordøst, ca. 3 m/s.

Ved *Dundas*, der ligger på vestsiden af et 300 m højt fjeld, har der været vindstille.

Der er således intet i de foreliggende data, der antyder væsentlige vindændringer i perioden. Imidlertid er det karakteristisk for den grønlandske kyst, at der overalt optræder uregelmæssigheder i vindmønstret forårsaget af topografien (kanaliseringseffekter og læhvirveldannelser). Observationsmaterialet udgør ikke et tilstrækkeligt grundlag til udelukkelse af, at sådanne afvigelser har optrådt på nedslagsstedet, men det er ud fra meteorologisk vurdering mindre sandsynligt, at de har indbefattet selve basen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) *Første behandling af lovforslag nr. L 188:*

Forslag til lov om husdyrsygdomme.

Af Bjørn Westh (S) m.fl.

(Fremsat 30/1 87).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg synes, det er beklageligt, at hr. Bjørn Westh »m.fl.«, som der står, midt i et arbejde, som ikke er færdiggjort, har fremsat Landbrugsministeriets første udkast til hus-

[Landbrugsministeren]

dyrsygdomslov som deres eget forslag. Det finder jeg helt besynderligt.

Teksten til lovforslaget svarer ord til andet, eller i hvert fald kun med ganske få ændringer, til teksten i det udkast til forslag til lov om husdyrsygdomme, som sidst i november måned sidste år blev sendt ud til høring.

Det er vist efterhånden almindeligt kendt, at den tekst er et resultat af et samarbejde mellem funktionærer og embedsmænd fra landbrugets organisationer og Landbrugsministeriet i en arbejdsgruppe, som blev nedsat i april måned 1986.

Der er lagt et betydeligt arbejde i udkastet, men det var og det er efter min og andres mening stadig ikke færdigbehandlet, og det kan derfor ikke fremsættes som lovforslag. Det kan det ikke, fordi der bl.a. er fremkommet en hel række bemærkninger fra de organisationer, som er blevet hørt over lovudkastet. De bemærkninger vil vi se på i samarbejde med landbruget, og desuden vil vi drøfte, hvordan der kan laves et forslag, der ikke indeholder den brede vifte af bemyndigelser, som dette første udkast gør.

Det må være rimeligt og helt principielt, at borgerne og Folketinget i højere grad ved, hvad retstilstanden for den enkelte er, når loven er vedtaget. Derfor fortsætter vi i arbejdsgruppen med henblik på, at der kan fremsættes et færdigudarbejdet lovforslag. Arbejdsgruppen har holdt sit første møde, og et nyt møde er berammet til den 28. marts.

Jeg mener, at hr. Bjørn Westh på forunderlig og mærkværdig vis har grebet ind i regeringens lovforberedende arbejde på en helt urimelig og heldigvis ganske usædvanlig måde. Derfor mener jeg, at Folketinget bør undlade at tage stilling til en ny husdyrsygdomslov, før der foreligger et færdigudarbejdet lovforslag, som Folketinget kan tage stilling til. Et sådant forslag forventer jeg vil foreligge senest ved begyndelsen af næste folketingsår.

Grove (KF):

Vi kan vel alle være enig om, at den lov om smitsomme sygdomme, der blev vedtaget i 1920, egentlig har fungeret fantastisk godt. Med den som baggrund er det lykkedes landbruget og veterinærer i fællesskab at bekæmpe en lang række smitsomme og dyre sygdomme for husdyrbruget. Hvis vi tænker

tilbage på tuberkulose, brucellose og leukose, og nu om dage er vi i gang med IBR, må man sige, at de folketingsmænd, der sad her i 1920, har formået at lave en lov, der virkelig kunne holde.

Det er vel også rigtigt, at alle nu erkender, at det er nødvendigt med en revision af den lov, og det er landbrugsministeren jo i fuld gang med, og har sat et arbejde i gang sammen med landbruget, veterinærer og dyrlæger og alle dem, der har interesser på det område.

Jeg synes, vi skal have det arbejde gjort færdig. Skulle vi ikke også prøve at sætte os det mål at lave en lov, der kan vare 60 eller 70 år, uden at vi skal revidere den? For at vi kan gøre det, er jeg enig med landbrugsministeren i, at vi må have de høringssvar ind, og når vi har fået det på plads, er jeg sikker på, at vi kan få et lovforslag her. Derfor beklager jeg meget, at hr. Bjørn Westh fremsætter et halvfærdigt lovforslag. Gangen igennem organisationerne er jo ikke færdig.

Vi har før haft en diskussion om, hvor man skal sende noget ud til høring. Jeg husker, at sidste år havde vi et andet lovforslag: det var justitsministeren, som fremsatte et lovforslag her i Folketinget, samtidig med at det var sendt til høring hos organisationerne, og Socialdemokratiet, hr. Ole Espersen, var meget sur over, at man fremsatte det i Folketinget, inden man havde høringssvarene fra organisationerne.

Jeg ved ikke, om det er, fordi Socialdemokratiet nu vil til at indføre en ny skik, eller hvad der er årsag til, at man vender på en tallerken, for her har landbrugsministeren nøjagtig fulgt den gængse procedure, og så bryder man ind i den. Det beklager jeg meget, men jeg håber, at det er lidt af en fejltagelse fra Socialdemokratiets side, og at man nu har demonstreret, at man gerne vil være med til det, og jeg er da også sikker på, at Socialdemokratiet vil være med til at lave den bedst mulige lov.

Derfor må vi vente, til vi får høringssvarene og får dem indarbejdet, og så kan landbrugsministeren lægge det endelige lovforslag frem.

Povl Brøndsted (V):

Det er helt uhørt, at oppositionen griber et lovforslag, som er på vej med postvæsenet

[Povl Brøndsted]

fra høring tilbage til ministerens bord, og fremsætter det som sit eget lovforslag. Det må være en ganske naturlig procedure, at når et lovforslag efter et udvalgsarbejde er blevet sendt ud til høring, så melder ministeren tilbage, dels på baggrund af høringssvarene, dels kan der være nye ideer om, hvordan man kunne udforme lovforslaget bedre. Så arbejder man videre med det, og det må vel være et rimeligt krav, at minister og ministerium har ro og fred til at arbejde med et sådant forslag.

Vi har erkendt, at den lov, vi har, trænger til fornyelse. Vi har også erkendt, at den har fungeret ganske godt. En tidligere landbrugsminister anvendte den i en akut sygdomssituation for ikke så lang tid siden. Jeg synes, den pågældende minister skal have den ros, at han viste, at den lov virkelig kunne klare en meget kritisk situation. Vi må sige, at den lov fra 1920 har kunnet anvendes i nyere tid. Der har ikke været noget, der hastede, men nye tanker og nye ideer er kommet.

Jeg tror, at det lovforslag, ministeren vil fremsætte ifølge det løfte, vi har fået i dag, enten i slutningen af denne samling eller i begyndelsen af næste, vil vise, at der er høstet nogle erfaringer, der gør lovforslaget bedre. Derfor synes jeg, det er rimeligt at give ro til fortsat arbejde med forslaget. Jeg synes, det er rimeligt, at man tager et fornyet hurtigt og kortvarigt udvalgsarbejde for at se, om man kan skære det på en helt anden måde, skabe en helt anden model, og derfor er jeg tilfreds med, at ministeren siger her, at vi får et nyt forslag.

Jeg ønsker ikke at gå i detaljer med det forslag, vi har her. Der er i høj grad ting, synes jeg, som ikke er tilfredsstillende, og som kunne kommenteres, men vi kan jo på det tidspunkt, hvor ministeren kommer med sit nye forslag, drage en parallel mellem det halvfærdige udkast, som har været til høring og har fået bemærkninger, og det, der kommer til at foreligge. Jeg synes nærmest, at det her ligner lidt af en politisk uartighed.

Vi vil fra Venstres side anbefale ministeren at arbejde videre i ro og fred. Vi glæder os til at se, hvad det nye resultat er, hvilken model det samme problem kan løses efter, lige så godt som 1920-loven har gjort det.

Inger Harms (SF):

Modsat de foregående ordførere har Socialistisk Folkeparti tænkt sig at tage det her lovforslag alvorligt. Når en lov stammer fra 1920 og der er mange enkeltlove, plus hvad der er kommet til senere af ændringer og tillægslove, synes vi nok i SF, at der er brug for en samlet og moderniseret udgave af lov om husdyrsygdomme.

Godt nok blev lovforslaget præsenteret af en dyrlæge og bonde som en trussel mod landbruget. Jeg er sikker på, at det ikke har været landbrugsministerens formål med lovforslaget, da det blev udarbejdet, at det skulle være et onde for danske landmænd, vel snarere det modsatte. At sikre en høj dansk veterinærstatus skulle forhåbentlig komme det danske samfund, ikke mindst de danske landmænd, til gode.

Sygdomme blandt vore husdyr er en meget alvorlig sag, som ikke bare kan få følger i den ramte besætning, men også i landets øvrige besætninger med samme eller andre husdyrarter. Mange gange har landbruget bedt samfundet bevilge store millionbeløb til bekæmpelse og udryddelse af husdyrsygdomme. Derfor er det naturligt, at man ønsker en ny og bedre lovgivning, der kan sikre den størst mulige effekt af de offentlige midler, der anvendes til forebyggelse og bekæmpelse af husdyrsygdomme. Stor var derfor vor forbauselse, da lovforslaget alligevel ikke blev fremsat af ministeren. Men nu har Socialdemokratiet fremsat det.

Vi synes nok, at der i lovforslaget gives for mange bemyndigelser til ministeren, uden at det har været behandlet i Folketinget, både med hensyn til hvad der skal gøres, og hvad der ikke skal gøres. Jeg tænker her på de mange »kan«er.

I Socialistisk Folkeparti har vi arbejdet med en veterinær sundhedstjeneste, der skulle være obligatorisk for alle landmænd. Vi finder, at det fremsatte lovforslag godt kan danne udgangspunkt for forhandling om, hvordan vi får den bedst opnåelige forebyggende sundhedstjeneste her i landet.

I bemærkningerne taler man om hensynet til folkesundheden. Derfor bør der nok tages mere fat i medicinforbruget, i anvendelsen af Tylan m.m. Bør man ikke også gribe ind over for postordresalg af medicin?

Jeg skal ikke kommentere de enkelte paragraffer, men dog trække § 31 frem. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om an-

[Inger Harms]

meldelse eller godkendelse vedrørende husdyr fremstillet via gensplejsning. Vi finder det anstødeligt, at landbrugsministeren således vil forsøge at indføre en ordning, som der ikke i landbrugsudvalget tidligere kunne samles flertal for. Vi finder naturligvis stadig, at den slags godkendelser skal gives af miljøministeren efter de principper, Folketinget lagde til grund i forrige folketingssamling.

En anden paragraf, der har vakt interesse både hos landmænd og i pressen, er § 35. Ærligt talt, langt de fleste landmænd har intet at skjule og burde ikke føle sig generet af denne paragraf. Man kan ikke skjule de mange tragedier, der forekom sidste forår, hvor tusindvis af dyr blev vanrøgtet og måtte ty til kannibalisme på grund af landmænds laden-stå-til – godt nok kun enkelte – af økonomiske eller af personlige årsager. Paragraffen vil i heldigste fald kunne forhindre de store katastrofer, når venner og familie således bedre har mulighed for at hjælpe i tide.

En anmeldelsespligt ville justitsministeren ikke være med til at indføre. Men har man dyr i sin varetægt – det være sig 800 svin eller et par hunde i en lejlighed – må der være mulighed for at gribe ind, hvis der er behov derfor. Det er helt klart også i ejerens interesse.

Endelig kan vi støtte tanken om erstatning for driftstab ved nedslagning af hensyn til den veterinære standard.

Vi vil som sagt medvirke positivt i udvalget.

Larsen-Ledet (RV):

Det Radikale Venstre er positivt indstillet over for at gå ind i overvejelserne om behovet for og karakteren af en ny husdyrsygdomslov. Vi kan derfor bifalde landbrugsministerens initiativ med nedsættelse af et udvalg og med de forberedelser, der er gjort for at forberede et lovforslag.

Vi synes nok, at ministeren var lidt tidligt ude med bebudelsen af forslaget om en ny husdyrsygdomslov, der skulle fremsættes til vedtagelse i denne samling. Jeg ved ikke, om det er rigtigt, men jeg opfattede i hvert fald ministeren som en lille smule slukøret, da hun måtte trække sit tilsagn om fremsættelse tilbage. Man kan godt forstå ministeren, det er en anden sag. Ministeren var nødt til det.

Jeg synes ikke, der har været tale om det, jeg kalder en rimelig høringsprocedure. Nogle brancher har kun haft forslaget meget kort tid. Andre brancher, som berøres stærkt af forslaget, har overhovedet ikke set det endnu og har derfor ikke haft mulighed for at kommentere det. De har forsøgt det, men er blevet afvist. Det synes jeg er kritisabelt. Det skal efter radikal opfattelse være sådan, at også de små brancher får mulighed for at komme med kommentarer. Det er en meget klar radikal indvending imod forslagets behandling på nuværende tidspunkt.

En anden direkte indvending er alle de beføjelser, der gives landbrugsministeren, som jeg er bekymret over. Det undrer mig, at hr. Bjørn Westh kan bruge den borgerlige regerings lovudkast uden at tilføje én eneste socialistisk krølle. Det er ret bemærkelsesværdigt. Dem er der måske nok af i forvejen, synes hr. Bjørn Westh.

Det Radikale Venstre kan ikke umiddelbart tilslutte sig det foreliggende forslag. Vi vil have det fuldstændig belyst. Vi vil have at vide, hvilke ændringer landbrugsministeren tænker sig, vel at mærke hvis ikke vi skal vente alt for længe. Vi håber, at landbrugsministeren vil tage hurtigt fat på at få høringsproceduren overstået bredt og så komme tilbage og melde, hvilket udspil det kan give anledning til.

Addi Andersen (CD):

Det lovforslag, Socialdemokratiet fremsætter i dag vedrørende husdyrsygdomme, er i mine øjne overflødig, da Landbrugsministeriet er i fuld gang med et udkast til en sådan lov, som skal erstatte lov nr. 156 af 14. april 1920, altså en 67 år gammel lov. Det må derfor være hensigtsmæssigt, at loven bliver moderniseret, så den kan leve op til de store krav, der stilles til sundhedstilstanden blandt husdyr i dag.

Centrum-Demokraterne vil afvente landbrugsministerens lovforslag på området og må derfor afvise dette forslag fra hr. Bjørn Westh.

Steffensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er positivt indstillet over for den nye lov om husdyrsygdomme. Men vi er helt enige med landbrugsministeren i, at det er nødvendigt, at arbejdet i det

[Steffensen]

udvalg, som arbejder med sagerne, og høringsproceduren bliver fornuftigt og rimeligt gennemført. Derfor kan vi ikke støtte det forslag, der foreligger her i dag. Vi afventer naturligvis landbrugsministerens udspil. Når vi skal tage stilling til det, vil vi meget gerne gå positivt ind i et arbejde om en ny husdyrsygdomslov.

Damgaard Nielsen (FP):

Fremskridtspartiet er ligesom alle de øvrige partier selvfølgelig interesseret i, at vi har en god og udmærket lov om husdyrsygdomme. Men at det skulle være en dårlig lov, fordi det er en gammel lov, kan jeg ikke godkende som argument for, at vi her og nu sætter en anden i stedet. Vi har lige i øjeblikket i landbruget, synes jeg nok, en hel del problemer med at finde ud af, om det er en miljøminister, vi har som minister, eller om det er en landbrugsminister. Jeg synes, at vi i landbruget skulle have afklaret, hvem vi har som minister.

Skal vi se lidt på de enkelte punkter her i forslaget, vil jeg nævne § 21, hvorefter landbrugsministeren kan forbyde dyrehold på steder, der frembyder særlig sundhedsmæssig risiko for husdyr. Jeg ved, at der fra miljøministerens side er satset stærkt på afgrænsning af naturarealer. Vi ved også, at naturarealer er udsat for kraftige angreb af lungeorm, og mange dyr bliver behandlet for det. Det kunne godt gå sådan, at landbrugsministeren render ind i den situation, at enten skal hun forbyde slagtning af de dyr, der går der, eller også må hun forbyde dyrene at gå der. Det er en ting, der kunne blive lidt kontrovers om.

Efter § 23, stk. 1, kan landbrugsministeren fastsætte bestemmelser om programmer til overvågning, analyse og forbedring af sundhedstilstanden blandt husdyrene. Og i stk. 2:

»Reglerne kan indeholde bestemmelser om indsamling, registrering og bearbejdning af data, der kan belyse besætningers sundhedsmæssige status, om organisering af programmer« osv., osv.

Der er overhovedet ikke tænkt på husmandsbrug i den forbindelse. De smålandbrug, der stadig er, og de midaldrende landmænd, der har lidt grise osv., kan overhovedet ikke leve op til den registrering, for de har ikke det anlæg, der skal til.

§ 31 henviser næsten direkte til Miljøministeriet, når »Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at der forud for udsætning, anvendelse, omsætning, import og eksport af genteknologisk fremstillede husdyr ...«. Jeg mener absolut, at vi vil komme i konflikt med miljøministeren. Det er et område, hvor der nemt kan komme kontroverser mellem landbrugsministeren og miljøministeren.

Det gælder også § 34, stk. 2, hvorefter »Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at andre myndigheder eller private institutioner medvirker ved varetagelsen af opgaver efter loven eller efter regler fastsat i henhold til loven.«

Det var et par af de skønhedsfejl, jeg mener der er. Jeg forstår, at landbrugsministeren vil komme med et forslag, og så er det nogle af de ting, man kunne tage op.

Jeg kan sige, at de fire små lygter, der er på lystavlen heroppe, nok vil lyse rødt også for dette, ikke så meget for bestemmelserne som for proceduren. Vi vil godt have det hele endevendt.

Bjørn Westh (S):

Først vil jeg gerne sige tak til hr. Povl Brøndsted for de pæne ord, der blev sagt i anledning af mund- og klovsygesituationen på Fyn og bekæmpelsen af den. Den situation viste helt tydeligt – det var den erfaring, jeg gjorde bl.a. dengang – at det er nødvendigt med bemyndigelser i en sådan lovgivning for at kunne bekæmpe den slags sygdomme. Derfor er det ikke så underligt, at man er nødt til at udforme en sådan lov som en bemyndigelseslov.

I statsministerens åbningstale, den skriftlige del, lovkatologet fra oktober måned 1986, angiver landbrugsministeren, at hun agter i denne folketingssamling at fremsætte et forslag til ændring af lov om husdyrsygdomme, og statsministeren gør udtrykkelig opmærksom på i lovkatologet, at denne lovgivning nødvendigvis må bygge på bemyndigelseslovgivning.

Derfor er det underligt, at ministeren nu i dag siger, at det er meget betænkeligt og principielt forkert, og at ministeren skriver i en artikel i Jyllands-Posten i sidste uge, at det er betænkeligt og principielt forkert at bygge på bemyndigelser. Der står rent faktisk

[Bjørn Westh]

i lovkataloget, at det er nødvendigt at ændre denne lov:

»Loven vil i vidt omfang være en ramme-lov, der bemyndiger landbrugsministeren til at fastsætte regler om forebyggelse og bekæmpelse af husdyrsydomme.«

Det har man altså vidst hele tiden, men når ministeren lige pludselig finder, at det er principielt forkert, synes jeg faktisk ikke, man skulle have skrevet det i lovkataloget.

Jeg vil også gerne sige tak til hr. Niels Anker Kofoed, for så vidt jeg forstår, er det ham, der har sat det udvalgsarbejde i gang, der har ført frem til det lovforslag, vi i dag behandler. Jeg synes, det er rigtigt.

Landbrugsministeren understreger i sin pressemeddelelse af 7. januar 1987, at det var et grundigt udvalgsarbejde, der var foregået, og at alle organisationerne, også de organisationer, man nu venter på høringssvar fra, var repræsenteret under det grundige udvalgsarbejde.

Hvad er det så, lovforslaget drejer sig om? Det drejer sig om at forbedre forholdene for danske landmænd. Jeg tror faktisk, at alle i dansk landbrug havde forventet, at dette lovforslag var kommet fra ministerens hånd og var blevet vedtaget.

Man kan i hvert fald se i danske slagteriers blad fra december 1986, nr. 12, en meget stor, fremhævet artikel, der hedder: »Det skal bare gøres. Sygdomsforebyggelse betaler sig.« Det var, som om man i danske slagterier i den grad havde forberedt sig på denne lovgivning, at man var begyndt at skrive artikler for at fortælle landmændene, at der faktisk var meget godt i det her. At kampagnen har været forberedt, vises af, at i næste nummer af det samme blad, danske slagteriers blad, første nummer i 1987, er der en lang, fornuftig artikel om husdyrsundhed nu og i fremtiden, hvor man gør sig til talsmand for den slags ordninger.

Det er altså noget, slagterierne har været helt indforstået med. De har også deltaget i udvalgsarbejdet, og de har selvfølgelig ønsket det her, og de har endda tilrettelagt en kampagne for at anskueliggøre, hvad det hele drejede sig om, og det var alt sammen såre fornuftigt.

Det, der er essensen af sagen, er, at sygdomsforebyggelse betaler sig for den enkelte landmand, og når mange landmænd som i disse tider har en dårlig, en besværlig økono-

mi, må de jo prøve at forbedre økonomien så godt, de nu kan, de steder, hvor det kan lade sig gøre. Det understreges i de artikler i danske slagteriers eget tidsskrift, jeg har nævnt; at forebyggende sundhedstjeneste er noget, der kan betale sig.

Vi har en stor kalvedødelighed i Danmark. Jeg skønner vel ikke meget fejl, hvis jeg siger, at der dør 150.000 kalve om året. Vi har nogle landmænd, hvis dyr ikke har en tilfredsstillende tilvækst, fordi de har nysesyg og dysenteri, og hvad de kan have af andre sygdomme. Det er dårlig økonomi for landmanden, hvis den slags sygdomme ikke udryddes eller er så begrænset som overhovedet muligt. Vi kunne også godt sætte vores pattegrisedødelighed ned og dermed forbedre landmandens økonomi, og det trænger han til i øjeblikket.

Landbrugets organisationer er også klar over, at det her er noget, der er vigtigt for landmandens økonomi. Derfor er landbruget altid parat til at bede statskassen om at betale til disse ting. Landbruget har inden for de sidste få år bedt statskassen om at yde over 100 mill. kr. til bekæmpelse af kvægsygdomme og måske også lidt til bekæmpelse af Aujeszky's sygdom. Landbruget har altså været parat til at forstå de problemer og de fordele, der var i sygdomsbekæmpelse, og har bedt om adskillige millioner kroner fra statskassen, og organisationerne beder også om det i øjeblikket.

Det, der var den væsentlige indvending fra landbrugets side mod lovforslaget, var, at der ikke var statspenge nok i det til at betale for de overvågningssystemer, vi gerne skulle have. Der lå den væsentlige anke.

Jeg vil gerne sige til landbrugets organisationer, at jeg synes godt, man kan tale om fordelingen af udgifterne, også måske på en anden måde end det, der er angivet i lovforslaget, men for mig viser det landbrugets interesse, fordi den enkelte landmand kan få forbedret sin økonomi ved det her.

Det er nu engang bedre at forebygge end at helbrede, og derfor må en moderne husdyrsydomslov også bygge på forebyggelse og ikke kun på helbredelse, som den gamle lov fra 1920 udelukkende bygger på. Den træder jo først i kraft, når en sygdom er udbrudt, og når den skal bekæmpes efter udbruddet. Den nye lov tager hensyn til at forebygge, at sygdomme opstår i det hele taget,

[Bjørn Westh]

og det tror jeg vi alle sammen må være interesseret i.

Når det er et større problem nu, end det var i 1920, er det bl.a., fordi vi har andre produktionsmønstre i landbruget nu, end vi havde tidligere. Vi har mere intensiv drift, og vi har andre produktionssystemer, og vi har derfor flere produktionsbetingede sygdomme.

Det er baggrunden for Socialdemokratiets ønske om at få dette lovforslag behandlet. Jeg tror, at de fleste i landbruget har forventet, ikke at det fik præcis denne form – det mener jeg heller ikke nødvendigvis det bør – men at udvalget i hvert fald kunne drøfte, på hvilke punkter det så kunne ændres.

Og så siger ministeren: nej, det kan slet ikke lade sig gøre, for organisationerne har ikke meldt tilbage. Nu har de jo altså siddet med i udvalgsarbejdet, både landboforeninger og slagterier og mejerier. Jeg kan huske, hr. Kjeldsen sagde, da man diskuterede rapporter i Miljøministeriet, at miljøministeren var da en underlig en, når han ikke havde så meget styr på sit eget hus, at han vidste, hvilke rapporter der var i Miljøministeriet. Hr. Kjeldsen må da være en underlig præsident, når han ikke engang ved, hvad der foregår i landboforeningerne, eller en underlig formand for landboforeningerne, når han ikke engang ved, hvad hans egne embedsmænd er med til at sidde og aftale i et udvalg sammen med ministeriets embedsmænd.

Så jeg kan ikke rigtig tage for gode varer, at landbruget ikke har været inddraget i arbejdet, og at man derfor skal udsætte det. Men jeg kan godt forstå, at landbruget måske har nogle ekstra bemærkninger til forslaget, og de kunne så videresendes til Folketinget.

Jeg vil gerne minde landbrugsministeren om hendes udtalelse her i Folketinget den 13. januar vedrørende hjortehold, for da var landbrugsministeren nemlig meget interesseret i, at Folketinget endelig skulle deltage så meget som muligt i lovgivningsprocessen, og det skulle bestemt ikke være helt færdigudarbejdede forslag til ug, der skulle i Folketinget. Dem kunne man jo arbejde med i folketingsudvalget.

Hvis jeg må citere fra sp. 5015, Folketingets forhandlinger 1986-87, fra 13. januar 1987, så sagde landbrugsministeren:

»Jeg sad nemlig faktisk og frydede mig over de udtalelser, der er kommet fra de for-

skellige ordførere, fordi jeg egentlig føler, at Folketinget så bliver brugt til det, Folketinget skal bruges til, nemlig at man gør sig umage med det lovforberedende arbejde og lægger lovgivningen frem til åben diskussion.«

Og det er jo det, man kunne gøre her. Ministeren kunne sige: det synes jeg ville være det rigtige; har landbruget yderligere bemærkninger ud over det, de har sendt og deltaget med i udvalgsarbejdet, jamen så lad os da få dem frem i folketingsudvalget og se på dem dér og lad os bruge folketingsudvalget til at lave lovgivningen, sådan som lovgivningen nu engang skal laves. Det kunne jeg have forstået at ministeren havde sagt i stedet for at være sur og fornærmet. Det sidste kommer der som regel ikke så forfærdelig meget ud af.

Ministeren må jo egentlig have været ret godt tilfreds med sit lovforslag, for ministeren var færdig med lovforslaget i november måned og mente kun, at landbruget skulle have det til afpudsning, fordi man jo har deltaget i udvalgsarbejdet, og skulle have en frist fra 28. november til 8. december med at svare. Det var den svarfrist, ministeren selv fandt det rimeligt at give landbruget.

Og så har der været møder om det siden, og landbrugsministeren besluttede så den 7. januar lige pludselig at trække forslaget. Det er derfor, vi synes, det har været en forvirrende behandling i Landbrugsministeriet, forslaget har fået.

I øvrigt sagde landbrugsministeren i sin pressemeddelelse den 7. januar 1987, at lovforslaget ville komme i denne samling. I sin artikel i Jyllands-Posten forleden dag siger landbrugsministeren, at nu bliver det først i næste samling. Gad vide, hvad det egentlig er, landbrugsministeren vil?

(Kort bemærkning).

Povl Brøndsted (V):

Loven fra 1920 er en bemyndigelseslov. Dette forslag er et bemyndigelseslovforslag, og det, der kommer, vil også indeholde mange bemyndigelser; det er helt sikkert. Når vi skal have lovgivning omkring akutte situationer, er den nemlig nødt til at rumme en masse bemyndigelser til den, der skal tage ansvaret, til ministeren.

Men, hr. Bjørn Westh, vi har ét forslag her, og nu har vi fået løfte om, at der kom-

[Povl Brøndsted]

mer et andet, og jeg har fornemmelsen af, at det er et forslag, der rummer nogle nye tanker og ideer til en lidt anden model; det kan være, det er bedre. Når vi får det til første behandling, har vi altså to forslag at tale om, og så skulle det vel være muligt at finde ud af, om ministerens er det bedste, eller dette her er det bedste, så vi i udvalget kan nå frem til, at der kan blive en virkelig god lovgivning.

Der er som bekendt kun 67 år imellem 1920 og 1987 og altså 68 år imellem 1920 og 1988, så det kan ikke være den store katastrofe, at vi prøver, om vi kan finde frem til noget, der er lidt bedre, på baggrund af ideer i landbrugsorganisationerne og i ministeriet. Derfor synes jeg, vi har tid til at være åbne. Bare det bliver inden for mindre end 1 år, vi får det frem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 105:

Forslag til folketingsbeslutning om gratis skolemælk.

(Af Bjørn Westh (S) m.fl.).
(Fremsat 28/1 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Landbrugsministeren (Britta Schall Holberg):

Jeg skal medgive, at forslaget til folketingsbeslutning om at tilbyde gratis skolemælk til alle skoleelever i folkeskolen kunne der gives mange vægtige både socialpolitiske

og ernæringspolitiske argumenter for. Det kan vi sagtens blive enige om.

Det er sådan i dag, at 21 pct. af folkeskoleeleverne kan få gratis skolemælk. Andre 32 pct. af eleverne kan få skolemælk til nedsat pris. En del af udgifterne til disse ordninger finansieres af EF, og for nu lige at fortælle, hvordan ordningen er, så svarer EF-støtten for tiden til ca. 3 kr. pr. 1 sødmælk, 1,80 kr. pr. 1 letmælk og 90 øre pr. 1 kærnemælk. Da stykprisen for de kartoner med ¼ l, som udleveres til eleverne, er ca. 2 kr., svarende til ca. 8 kr. pr. l, dog lidt mindre for kærnemælk, er EF-støtten altså langtfra tilstrækkelig til at finansiere en gratis uddeling.

Der blev i 1985 fra EF ydet en støtte på ca. 43 mill. kr. til skolemælksordningen herhjemme. Så lad os prøve at lave et regnestykke; det kan være nyttigt nok. Vi har i Danmark ca. 700.000 elever i folkeskolen. Hvis vi nu sagde, at de alle sammen fik gratis mælk, så ville de samlede udgifter på årsbasis til indkøb af mælken være ca. 240 mill. kr. Af dette beløb dækker EF ca. 70 mill. kr., mens resten, altså ca. 170 mill. kr., må dækkes af statens kasse, hvis man ønsker indført en landsdækkende statsfinansieret skolemælksordning. Det vil sige, at vi taler om et beløb, som er dobbelt så stort som det, forslagsstillerne skriver.

For fuldstændighedens skyld skal jeg nævne, at en udvidet anvendelse af skolemælksordningen ikke vil medføre besparelser på EF-budgettet.

Om forslaget vil jeg så sige, at 170 mill. kr. for det første er et meget stort beløb. For det andet synes jeg, at man kan sætte spørgsmålstegn ved, om gratis skolemælk bør være en statsopgave. Jeg synes derimod, at det er en helt naturlig opgave at overlade det, som det sker i dag, til den enkelte kommune at vurdere, om den vil uddele gratis skolemælk eller ej. Jeg synes ikke, vi skal indføre nye statstilskud til skolemælk, men altså overlade det til kommunerne at foretage denne vurdering og træffe denne eventuelle beslutning.

Måske kunne information til kommunerne om den eksisterende EF-støtteordning gøres bedre, sådan at flere fik lyst til at gå ind i ordningen, og så synes jeg, det var det, vi herfra skulle koncentrere os om.

Og så til den anden del af forslaget. EF-tilskuddets størrelse er som nævnt betydelig under dagsprisen for mælk i små kartoner;